

Prijevod ove stranice generiran je strojnim prevođenjem [Poveznica]. Strojno prevedeni tekstovi mogu sadržavati pogreške koje mogu narušiti jasnoću i točnost. Europski ombudsman ne prihvaća nikakvu odgovornost za bilo kakve nepodudarnosti. Najpouzdanije informacije i pravnu sigurnost jamči izvorna inačica na engleski jeziku koja je dostupna putem gornje poveznice. Više informacija potražite u našem odjeljku o [jezičnoj politici i prevođenju](#) [Poveznica].

Odluka u predmetu 175/2021/DL o načinu na koji Europska komisija jamči transparentnost u pogledu tima odgovornog za vođenje pregovora o „ugovorima o predviđenoj kupoprodaji” s farmaceutskim poduzećima za cjepiva protiv bolesti COVID-19

Odluka

Slučaj 175/2021/DL - Otvoren 29/01/2021 - Odluka donesena 22/03/2021 - Predmetna institucija Europska komisija (Nije utvrđen nepravilan rad uprave) |

Predmet se odnosio na odbijanje Europske komisije da otkrije imena članova stručnog tima koji sudjeluje u pregovorima, u ime država članica EU-a, o ugovorima s farmaceutskim poduzećima u svrhu nabave cjepivâ protiv bolesti COVID-19.

Ombudsmanica je zaključila da je odbijanje Komisije da otkrije imena u skladu sa zakonodavstvom EU-a o zaštiti podataka te je zaključila istragu sa zaključkom da nije bilo nepravilnosti u postupanju.

Međutim, izrazila je žaljenje zbog činjenice da je Komisija odbila otkriti bilo kakve informacije o stručnjacima, primjerice kojoj nacionalnoj upravi pripadaju. Veća transparentnost u pogledu pregovaračkog tima doprinijela bi osiguravanju stvarne odgovornosti u okviru postupka pregovora o nabavi cjepivâ protiv bolesti COVID-19.

Stoga snažno poziva Komisiju da sada objavi barem popis sedam država članica zastupljenih u pregovaračkom timu.

Kontekst pritužbe

1. Kako bi pomogla u suočavanju s pandemijom bolesti COVID-19, Europska komisija izradila je

„Strategiju za cijepljenje” [1] kako bi osigurala sigurna i učinkovita cjepiva za Europu i svijet. Strategijom se predviđa da će Komisija u ime država članica sklopiti sporazume s pojedinačnim proizvođačima cjepiva kako bi pružila potporu poduzećima u brzom razvoju i proizvodnji cjepiva. U zamjenu za pravo na kupnju određenog broja doza cjepiva u određenom vremenskom okviru i po određenoj cijeni, dio početnih troškova s kojima se suočavaju proizvođači cjepiva financirao bi se iz „Instrumenta za hitnu potporu” [2]. Ugovori sklopljeni između Komisije i farmaceutskih društava kojima se osigurava taj postupak nazivaju se „napredni ugovori o kupnji” (APA). Komisija koordinira tim, uključujući stručnjake iz nacionalnih uprava država članica EU-a, koji su pregovarali o tim APA-ovima s relevantnim farmaceutskim poduzećima.

2. U rujnu 2020. podnositelj pritužbe, zastupnik u Europskom parlamentu, podnio je zahtjev za javni pristup [3] do (1) „*ugovora koji je Komisija dogovorila i potpisala s farmaceutskim poduzećem AstraZeneca o kupnji cjepiva protiv bolesti COVID-19 za sve države članice EU-a*” i (2) „*imena osoba koje pregovaraju u ime država članica EU-a*”.

3. **Komisija** je produljila rok do kojeg bi trebala donijeti odluku o zahtjevu [4] te je svoju prvotnu odluku konačno donijela u listopadu 2020. Utvrdila je da je jedan dokument obuhvaćen područjem primjene prvog dijela zahtjeva, odnosno STC potpisan s društvom AstraZeneca (jedno od farmaceutskih poduzeća koja razvijaju cjepiva). Međutim, odbio je pristup tvrdeći da bi otkrivanje moglo ugroziti zaštitu komercijalnih interesa društva AstraZeneca. [5] Komisija je drugi dio zahtjeva smatrala „zahtjevom za informacije” [6]. Komisija je tvrdila da ne može otkriti imena jer bi se time ugrozila zaštita osobnih podataka [7] dotičnih pojedinaca. U izvješću se navodi da je potrebno zaštititi njihove identitete kako bi održali neovisnost i zaštitili ih od neprimjerenog vanjskog pritiska i utjecaja. Međutim, objavila je ime stručnjaka koji pregovara u ime Komisije.

4. Nezadovoljan odgovorom, podnositelj pritužbe zatražio je od Komisije da preispita svoje početno stajalište podnošenjem „potvrdnog zahtjeva”.

5. Nakon što je jednom produljila rok, Komisija je u prosincu 2020. obavijestila podnositelja pritužbe da zbog tekućih internih savjetovanja nije u mogućnosti obraditi ponovni zahtjev u propisanim rokovima. Obvezao se da će odgovoriti „što je prije moguće”.

6. U siječnju 2021. podnositelj pritužbe obratio se pučkom pravobranitelju jer nije dobio odgovor.

Istraga

7. Nekoliko dana nakon što se podnositelj pritužbe obratio Ombudsmanu, Komisija je objavila APA-u s društvom AstraZeneca s nekim redigiranim dijelovima. Ombudsmanica je pozdravila taj razvoj događaja. Stoga je pokrenula istragu samo o odbijanju Komisije da otkrije imena predstavnika nacionalnih uprava uključenih u pregovore o STC-ovima.

8. Ombudsmanica je od Komisije zatražila da objasni svoje odbijanje otkrivanja imena, a posebno da razmotri je li moguće otkriti neke informacije, kao što su naslovi i/ili stajališta

pojedina i pojednosto o nacionalnoj upravi kojoj pripadaju . Tijekom istrage Ombudsman je primio odgovor Komisije, a zatim i primjedbe podnositelja pritužbe na taj odgovor.

Argumenti izneseni Europskom ombudsmanu

9. Podnositelj pritužbe tvrdio je da postoji javni interes za otkrivanje imena stručnjaka. Rekao je da je transparentno donošenje odluka ključno za funkcioniranje demokracije i povjerenja javnosti. Podnositelj pritužbe smatrao je i da bi neotkrivanje traženih informacija moglo dovesti do nedostatka povjerenja u cjepivo, što bi dovelo do određenog javnog nevoljnosti da se cijepi. Stoga bi EU trebao učiniti sve što je u njegovoj moći kako bi ponovno uspostavio povjerenje javnosti.

10. Nadalje, podnositelj pritužbe smatrao je da bi otkrivanje naziva moglo pomoći u smanjenju percepcije mogućih sukoba interesa.

11. Komisija je objasnila da **zajednički pregovarački tim** vodi pregovore s dobavljačima cjepiva. Stručnjake iz zajedničkog pregovaračkog tima, koji predstavljaju sedam država članica s proizvodnim kapacitetima za cjepiva, imenuju supredsjednici upravljačkog odbora. Komisija je također dio **zajedničkog pregovaračkog tima** . Upravljački odbor raspravlja i preispituje sve aspekte ugovora akreditiranih parlamentarnih asistenata prije potpisivanja [8] .

12. Komisija je izjavila da je pri obradi zahtjeva za informacije obvezana Europskim kodeksom dobrog administrativnog ponašanja [9] kojim se propisuje da bi institucije trebale štiti osobne podatke u skladu s pravilima EU-a o zaštiti podataka [10] . Komisija je objasnila da je u tom pogledu razvila interne administrativne prakse koje su relevantne i za obradu zahtjeva za informacije.

13. U skladu s tim administrativnim praksama, imena trećih strana, koja nisu javne osobe koje djeluju u svojem javnom svojstvu, ne bi se trebala otkrivati osim ako su ispunjeni uvjeti zakonodavstva EU-a o zaštiti podataka za prijenos podataka. [11] Isto vrijedi i za „funkcije” trećih strana u mjeri u kojoj bi oslobađanje tih funkcija omogućilo identifikaciju osoba. Budući da nijedan od stručnjaka upravljačkog odbora i zajedničkog pregovaračkog tima nije bio obuhvaćen kategorijom „javnih podataka”, Komisija je tvrdila da treba provjeriti jesu li ispunjeni uvjeti za prijenos njihovih osobnih podataka.

14. Komisija je smatrala da podnositelj pritužbe nije iznio uvjerljive argumente kojima bi potkrijepio da bi otkrivanje zatraženih osobnih podataka služilo javnom interesu (prvi uvjet). Komisija je tvrdila i da bi otkrivanje ugrozilo „legitimne interese” dotičnih pojedinaca jer postoji stvarna i nehipotetska opasnost da bi otkrivanje njihovih identiteta moglo naštetiti njihovoj privatnosti i dovesti do neželjenih vanjskih kontakata i pritiska (drugi uvjet). Stoga je Komisija tvrdila da pravni uvjeti nisu bili ispunjeni i da nije mogla otkriti imena stručnjaka.

15. Osim toga, Komisija je izjavila da, s obzirom na pregovore koji su u tijeku, treba zaštititi neovisnost stručnjaka i zaštititi ih od neprimjerenog vanjskog pritiska i utjecaja.

16. Komisija je smatrala da bi otkrivanje naziva stručnjaka ili navođenje nacionalnih uprava onih u timu vjerojatno omogućilo njihovu identifikaciju na temelju javno dostupnih informacija (kao što su organizacijske sheme ili imenici javnih usluga), čime bi se poništio cilj zaštite njihove privatnosti koji je Komisija željela postići.

Procjena Europskog ombudsmana

17. Ombudsmanica smatra da je razumno da je Komisija zahtjev podnositelja pritužbe obradila kao „zahtjev za informacije”. U svakom slučaju, napominje da način na koji je taj zahtjev klasificirao nije utjecao na činjenicu da se prijenos osobnih podataka mora provesti u skladu sa zakonodavstvom EU-a o zaštiti podataka. Ombudsman se slaže da su imena stručnjaka upravljačkog odbora i zajedničkog pregovaračkog tima osobni podaci [12] .

18. Kako bi procijenila bi li prijenos osobnih podataka stručnjaka bio zakonit, Komisija mora slijediti analizu u tri faze. Kao prvo, mora ispitati je li podnositelj zahtjeva dokazao nužnost prijenosa osobnih podataka u posebnu svrhu u javnom interesu. Ako je to slučaj, Komisija mora utvrditi bi li prijenos mogao ugroziti legitimne interese „ispitanika” (stručnjaka, u ovom slučaju). Naposljetku, Komisija mora provesti „postupak uravnoteženja” između interesa osobe koja traži pristup osobnim podacima i legitimnih interesa ispitanika [13] .

19. Ombudsmanica se slaže da se argumentima koje je iznio podnositelj pritužbe ne utvrđuje posebna potreba u javnom interesu koja bi se ispunila dobivanjem pristupa imenima pojedinaca.

20. Stoga Komisija nije trebala poduzeti daljnji korak kako bi razmotrila je li otkrivanje podataka moglo utjecati na legitimne interese stručnjaka. Međutim, Ombudsman se slaže s Komisijom da bi njihovi interesi mogli biti narušeni, posebno s obzirom na osjetljivu prirodu njihove pregovaračke uloge.

21. U tim okolnostima ombudsmanica smatra da je Komisija opravdano odbila otkriti imena stručnjaka kako bi zaštitila njihove osobne podatke. Ombudsmanica napominje da je ime višeg dužnosnika Komisije u **zajedničkom pregovaračkom timu** javno.

22. Međutim, ombudsmanica je razočarana što je Komisija odbila objaviti barem neke informacije koje se odnose na stručnjake. Iako razumije da je Komisija željela zaštititi njihov identitet, ombudsmanica smatra da bi otkrivanje općih informacija koje bi upućivale na to kojoj nacionalnoj upravi pregovarači pripadaju bilo moguće bez otkrivanja njihovih identiteta. Jasno navođenje koja je država članica zastupljena u „zajedničkom pregovaračkom timu” i na kojoj je razini zastupljena nacionalna javna uprava služilo bi jačanju povjerenja javnosti i osiguravanju stvarne odgovornosti u pogledu pregovaračkog postupka za kupnju cjepiva. S obzirom na tekuću javnu raspravu o akreditiranim parlamentarnim asistentima općenito, a posebno o akreditiranim parlamentarnim asistentima u ovom slučaju, također bi bilo u interesu EU-a da postoji veća transparentnost u pregovorima.

Zaključak

Na temelju istrage ombudsmanica zaključuje ovaj predmet sljedećim zaključkom:

S obzirom na zakonodavstvo EU-a o zaštiti podataka, nije bilo nepravilnosti u postupanju Europske komisije.

Podnositelj pritužbe i Europska komisija bit će obaviješteni o toj odluci .

Predlog

Ombudsmanica smatra da je potrebna veća transparentnost u pogledu pregovora. Snažno predlaže da Komisija objavi popis sedam država članica zastupljenih u zajedničkom pregovaračkom timu.

Europska ombudsmanica Emily O'Reilly

Strasbourg, 22. ožujka 2021.

[1] Komunikacija Komisije od 17. lipnja 2020., Strategija EU-a za cjepiva protiv bolesti COVID-19, dostupna na:
<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?qid=1597339415327&uri=CELEX:52020DC0245>
[Poveznica].

[2] Instrument za hitnu potporu pomaže državama članicama da odgovore na pandemiju koronavirusa strateškim i koordiniranim odgovorom na potrebe na europskoj razini. Više informacija dostupno je na:
https://ec.europa.eu/info/live-work-travel-eu/coronavirus-response/emergency-support-instrument_en
[Poveznica].

[3] U skladu s člankom 6. Uredbe 1049/2001 o javnom pristupu dokumentima Europskog parlamenta, Vijeća i Komisije, dostupno na:
<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=CELEX%3A32001R1049> [Poveznica].

[4] U skladu s člankom 7. stavkom 3. Uredbe 1049/2001.

[5] U skladu s člankom 4. stavkom 2. prvom alinejom Uredbe 1049/2001.

[6] U skladu s Europskim kodeksom dobrog administrativnog ponašanja, dostupno na:
<https://www.ombudsman.europa.eu/en/publication/en/3510> [Poveznica].

[7] U skladu s odredbama Uredbe 2018/1725 o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka u institucijama, tijelima, uredima i agencijama Unije i o slobodnom kretanju takvih podataka, dostupne na:
<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32018R1725> [Poveznica].

[8] https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/QANDA_21_48 [Poveznica].

[9] <https://www.ombudsman.europa.eu/en/publication/en/3510> [Poveznica].

[10] Uredba 2018/1725.

[11] Tri uvjeta navedena su u članku 9. stavku 1. točki (b) Uredbe 2018/1725.

[12] U smislu članka 3. stavka 1. Uredbe 2018/1725.

[13] Članak 9. stavak 1. točka (b) Uredbe 2018/1725.